

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	7
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	15
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	19

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΟΙΝΩΝΙΑ- ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ- ΕΡΓΑΣΙΑ- ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄:

Ο ορισμός της αναπηρίας

1. Η έννοια του ρατσισμού	25
2. Αρτιμελιακός ρατσισμός	33
3. Η έννοια της αντίληψης	35
4. Η έννοια της κοινωνικής προκατάληψης	36
5. Το εννοιολογικό περιεχόμενο των κοινωνικών στερεοτύπων	39
6. Η έννοια του στίγματος	40
7. Η έννοια της αναπηρίας	42

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄:

Το άτομο με ειδικές ανάγκες και η Κοινωνία

1. Ψυχολογία και αναπηρία	49
2. Η κοινωνική προκατάληψη	54
3. Οι επιδράσεις της υπερπροστασίας ή της απόρριψης στη ζωή του ατόμου με ειδικές ανάγκες	59
4. Η αντίληψη του προσώπου με ειδικές ανάγκες για την αναπηρία του	60
5. Πως αισθάνεται το άτομο με ειδικές ανάγκες. (Διάφορες αναφορές από τη Διεθνή Βιβλιογραφία)	62
6. Η στάση των μη αναπήρων απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες. (Ορισμοί. Παράγοντες που επηρεάζουν αυτή τη στάση)	85
7. Αναφορά σε διάφορες εργασίες κι ερευνητικές μελέτες, σχετικές με τη στάση των μη αναπήρων ατόμων, απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες	98
8. Αλλάζοντας τη στάση των μη αναπήρων ατόμων απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες	105
9. Αλληλοαποδοχή προσώπου με ειδικές ανάγκες και κοινωνίες	115

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄:

Η Εργασία και το άτομο με ειδικές ανάγκες

1. Η σημασία της εργασίας. Ιστορική αναδρομή	123
2. Οι στάσεις που επηρεάζουν τις ευκαιρίες για εργασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες	127
3. Η ένταξη του ατόμου με ειδικές ανάγκες στην παραγωγική διαδικασία	131
4. Ταύτιση της αναπηρίας με την ανικανότητα	132
5. Το περί αντιπαραγωγικότητας επιχείρημα	133
6. Η εργασιακή κατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες. (Διάφορες αναφορές από τη Διεθνή Βιβλιογραφία)	134
7. Διάφορα ευνοϊκά μέτρα, στον Διεθνή και Ελλαδικό χώρο, για την εργασιακή κατάσταση των ατόμων με ειδικές ανάγκες	143

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄:

Η Προσωπικότητα, ο ρόλος της εκπαίδευσης κι η αποκατάσταση του ατόμου με ειδικές ανάγκες

1. Η προσωπικότητα του προσώπου με ειδικές ανάγκες	151
2. Ο ρόλος της εκπαίδευσης	153
3. Η Αποκατάσταση του ατόμου με ειδικές ανάγκες	154

4. Η στάση των μη αναπήρων ατόμων που βρίσκονται ή εργάζονται στους χώρους φροντίδας υγείας, εκπαίδευσης και κατάρτισης των ατόμων με ειδικές ανάγκες 163

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄:

Περιβαλλοντικά εμπόδια στη μετακίνηση του ατόμου με ειδικές ανάγκες

1. Το ζήτημα της προσπελασιμότητας 171
2. Αρχιτεκτονικά και Συγκοινωνιακά εμπόδια 171
3. Μέσα Μεταφοράς και Συγκοινωνίες 188

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄:

Η παρουσίαση των ατόμων με ειδικές ανάγκες μέσα από την τέχνη, τον Γραπτό Λόγο και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

1. Παρουσίαση αναπηρικών καταστάσεων μέσα από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης 195
2. Τα άτομα με ειδικές ανάγκες στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, στον κινηματογράφο, την Τέχνη και τη λογοτεχνία 205
3. Η χρησιμοποίηση της γλώσσας, δηλωτική της στάσης απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες 214

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄:

Το Κράτος Πρόνοιας και οι ιδεολογικές προσεγγίσεις

1. Η Νεοφιλελεύθερη προσέγγιση για το Κράτος Πρόνοιας 217
2. Η Σοσιαλδημοκρατική προσέγγιση για το Κράτος Πρόνοιας 224
3. Η Μαρξιστική προσέγγιση για το Κράτος Πρόνοιας 229

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄:

Προϊστορικοί και Αρχαϊκοί χρόνοι

1. Οι αντιλήψεις των αρχαίων ανατολικών λαών για τα άτομα με ειδικές ανάγκες 237
2. Οι αντιλήψεις των αρχαίων Ελλήνων για τους ανάπηρους 240
3. Η επίδραση του Πολιτιστικού επιπέδου, της Θρησκείας, των Εθνικών, Κοινωνικών και Οικονομικών μεταβλητών, στη στάση απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες 248

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ΄:

Μαρτυρίες ιστορικών κειμένων για την αναπηρία

1. Ηρόδοτος: «Κοινωνικές αντιλήψεις για τους Κωφούς. Το Πρόβλημα της κώφωσης» 261
2. Ιπποκράτης: «Οργανική βάση της κώφωσης. Παθολογία Οργάνων» 262
3. Πλάτωνας: Οι αντιλήψεις και οι απόψεις για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στο Πλατωνικό έργο και κατ' επέκταση στην Πλατωνική εποχή 264
4. Αριστοτέλης: Η σημασία των αισθητηρίων οργάνων για την προσαρμογή, τη γνώση και την πνευματική ανάπτυξη 269
5. Πλούταρχος 277
6. Σικελιώτης 278
7. Λουκιανός 279
8. Στωϊκοί Φιλόσοφοι 279

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι΄:

Ρωμαϊκοί-Βυζαντινοί χρόνοι, Τουρκοκρατία, Αναγέννηση

1. Ρωμαϊκοί χρόνοι 281
2. Χριστιανισμός 285
3. Βυζαντινή περίοδος 285

4.	Μεσαίωνας	288
5.	Αναγέννηση	290
6.	Τουρκοκρατία	292

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΑ΄:

Νεώτερη εποχή

1.	Γαλλική Επανάσταση-Βιομηχανική εποχή	295
2.	Άσυλα- Ιδρύματα- Σχολές-Εκπαιδευτήρια	296
3.	Οι αντιλήψεις για τα άτομα με ειδικές ανάγκες στην περίοδο του Γ΄ Ράιχ	299

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΒ΄:

Η κατάσταση στην Ελλάδα

1.	Ίδρυση του Ελληνικού Κράτους- Η μαρτυρία του Βουλευτή Παλατιανού	301
2.	Η περίοδος του Μεσοπολέμου- Η πρώτη φάση της αμφισβήτησης	304
3.	Η πρώτη ιδρυματική παρουσία στην Ελλάδα	306
4.	Ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και οι μετεμφυλιακές συνέπειες στη ζωή των προσώπων με ειδικές ανάγκες	307

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΓ΄:

Στάσεις απέναντι στα όρια με ειδικές ανάγκες, σε διάφορα μέρη της Γης

1.	Αφρική	309
2.	Ασία (περιοχή Ειρηνικού Ωκεανού)	314
3.	Ευρώπη	320
4.	Αμερική	320

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΔ΄:

Η ανάπτυξη του αναπηρικού κινήματος

1.	Η πρώτη Θεσμική παρέμβαση	325
2.	Η πρώτη περίοδος ανάπτυξης του αναπηρικού κινήματος	325
3.	Ο ρόλος της πολιτικοποίησης	326
4.	Η κοινωνική εξέγερση των τυφλών	330
5.	Η ενότητα των τυφλών, προϋπόθεση για την προετοιμασία της εξέγερσης	331
6.	Ο Τύπος σύμμαχος των εξεγερμένων τυφλών. Ανοιχτή σύγκρουση με το κατεστημένο της Εκκλησίας	332

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΕ΄:

Ο ρόλος των θεσμικών παρεμβάσεων στη διαδικασία αποδυνάμωσης των κοινωνικών προκαταλήψεων

1.	Εισαγωγή	359
2.	Ο ρόλος της φιλανθρωπίας	362
3.	Πρώτη περίοδος θεσμικών παρεμβάσεων (1951-1981)	370
4.	Το πρώτο διστακτικό βήμα για τη δημιουργία Ειδικής Αγωγής	376
5.	Δεύτερη περίοδος θεσμικών παρεμβάσεων (1981-1989)	378
6.	Η συμμετοχή των εκπροσώπων του αναπηρικού κινήματος στη Διοίκηση και οι επιπτώσεις της	379
7.	Θεσμοθέτηση της Επαγγελματικής Αποκατάστασης των ατόμων με ειδικές ανάγκες	380
8.	Θεσμοθέτηση της Εργονομικής Διευθέτησης	385
9.	Θεσμοθέτηση της Ειδικής Αγωγής	386
10.	Οι νέοι θεσμοί της δεκαετίας 1990-2000	390

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΣΤ΄:

Ο ρόλος του κοινωνικού κράτους στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης και η

αναθεώρηση του Συντάγματος

1.	Η συνενοχή σε ένα κοινωνικό έγκλημα	395
2.	Κοινωνία Ενοχής ή Ανοχής	397
3.	Άνθρωπος ή Θεός, Πλάσμα ή Πλάστης;	399
4.	Κοινωνικό κράτος και παγκοσμιοποίηση	400
5.	Το όραμα μιας αχαλίνωτης τεχνολογίας	402
6.	Σύνταγμα και άτομα με ειδικές ανάγκες	404

ΜΕΡΟΣ Δ΄

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΓΕΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	411	
1.	Ελληνική Βιβλιογραφία	411
2.	Ξένη Βιβλιογραφία	416